

Rajaton Tornio 2035

Tornion kaupunkistrategia

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet 2026-2030

Luonnos versio 0,3

Kaupunkistrategian ohjausryhmä 28.11.25

KV. Info 11.12.25

KH 18.12.25 (luonnos lausuntokierrokselle)

Kaupunkistrategian ohjausryhmä 10.2.26 (lausuntojen käsittely)

Kaupunginhallitus XX.2.26 § XX (lausuntojen käsittely -> strategiaehdotus)

Kaupunginvaltuusto XX.2.26 § XX (kaupunkistrategian hyväksyminen)

1. Johdanto

Uuden vision mukaan Tornio 2035 on rajaton kaupunki, jossa tulevaisuutta rakennetaan yhdessä.

Tornion uusi kaupunkistrategia kokoaa yhteen kotikaupunkimme kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet vuosille 2026-2030.

Kaupungin toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti ja vuosittainen talousarvio ja –suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tornion kaupunkistrategiassa linjattujen toimenpiteiden avulla on määrä edistää torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vahvistaa kaupungin elinvoimaa.

Kaupunkistrategian ajanmukaisuutta arvioidaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

**Rajaton Tornio 2035 kaupunkistrategia
hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa
XX.XX.2026 § XX**

2. Visio 2035

Rajaton Tornio

Tornio 2035 on rajaton kaupunki, jossa tulevaisuutta rakennetaan yhdessä.

Tornio on elinvoimainen, kansainvälinen ja kestävästi kasvava pohjoismaisen yhteistyön suunnannäyttävä, joka muodostaa kaksoiskaupungin yhdessä Ruotsin Haaparannan kanssa.

Rajattomuus on Tornion tapa toimia. Se on asenne, joka näkyy rohkeutena tehdä toisin, avoimuutena uusille ideoille ja yhteistyönä, joka ei tunne rajoja. Tornio ylittää rajoja palveluissa, kumppanuuksissa ja ajattelussa ja rakentaa tulevaisuutta, jossa kaikki voivat onnistua.

Rajaton Tornio on yhteisö, jossa erilaisuus on voima, paikallisuus ja kansainvälisyys kulkevat käsi kädessä ja arki sujuu mutkattomasti. Täällä on tilaa elää, kasvaa ja unelmoida – turvallisesti, rohkeasti ja kestävästi.

Tornio on rajaton kaupunki: avoin, aito ja yhdessä uudistuva.

3. Toiminta-ajatus

Hyvän elämän ja kestävä kasvun mahdollistaja

Tornio tukee asukkaidensa hyvinvointia ja arjen sujuvuutta järjestämällä palveluja vastuullisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Kaupunki huolehtii turvallisesta ja viihtyisästä elinympäristöstä, edistää yhteisöllisyyttä sekä tarjoaa asukkaille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteisönsä kehittämiseen.

Tornio edistää taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kehitystä. Kaupunki rakentaa teoillaan elinvoimaa ja edistää yrittäjyyttä.

4. Toimintaperiaatteet

Kestävä

Toimimme vastuullisesti ja kestävästi huomioiden toiminnassamme ympäristön, talouden ja ihmisen hyvinvoinnin väliset yhteydet.

Rohkea

Meillä on kykyä uudistua rohkeasti, mutta vastuullisesti. Meillä on rohkeutta olla luovia ja kokeilevia sekä uskallusta muuttaa maailmaa.

Turvallinen

Luomme turvalliset puitteet torniolaisten sujuvalle arjelle. Toimintamme perustuu hyvän hallinnon periaatteisiin kuten palvelualttiuteen, yhteistyökykyisyyteen ja yhdenvertaisuuteen. Teemme työtä kaikkien torniolaisten hyväksi.

5. Kaupunkistrategian painopistealueet, tavoitteet ja toimenpiteet 2026-2030

5.1. Elinvoimainen kaksoiskaupunki

- Houkutteleva yritys ympäristö
- Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä
- Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus
- Lumovoimainen matkailukohde
- Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu
- Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa

5.2. Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki

- Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset
- Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki
- Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuin ympäristö
- Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut

5.3. Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio

- Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka
- Tasapainoinen kuntatalous
- Digitalisoituvat palvelut
- Toimiva johtamisjärjestelmä

5.1 Elinvoimainen kaksoiskaupunki

Strategiset tavoitteet 2026-2030

Houkutteleva yritys ympäristö

Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä

Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus

Lumovoimainen matkailukohde

Merkittävimmät strategiset toimenpiteet 2026-2030

- Hyvää yritysilmapiiriä ja elinvoimaa vahvistava elinkeinopolitiikka (työllisyys-, koulutus- ja yrityspalvelut, kaavoitus- ja maankäyttö, markkinointi, päätöksenteko)
- Tornion kilpailukyvyyn vahvistaminen sijoittautumiskohteena
- Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen, myös kansainvälisiltä markkinoilta
- Elinkeino-ohjelman laatiminen (elinkeinopoliittisten tavoitteiden tarkentaminen)

- Uusiutuvan energian hankkeiden edistäminen (mm. tuuli- ja aurinkovoima, bio, vety ja vedyn jatkojalosteet).
- Uusien yritysalueiden toteuttaminen (Kyläjoki, Arctio, Kromilaakso2)
- Kansallisen vedyn siirtoverkoston edistäminen (Nordic Hydrogen route) ja hyödyntäminen yritysalueiden kehittämisessä

- Joukkoliikenneyhteyksien parantaminen mm. rajat ylittävä henkilöjunayhteys, lentoliikenne, seutuliikenne, joukkoliikenteen solmukohdat (matkakeskus, rautatieasema ja -seisake)
- Kestävien liikkumismuotojen kehittäminen (joukkoliikenne, kävely ja pyöräily, sähköautoilu)
- Huoltovarmuus ja sotilaallinen liikkuvuus –investointien edistäminen Tornioon (esim. Rail Nordica)

- Matkailun toimintaedellytysten vahvistaminen (mm. Tornion matkailun Master Planin ajantasaistaminen, Visit TornioHaparanda ry. markkinointiyhteistyö 2025-2027)
- Matkailuinvestointien houkuttelu Tornioon, lähinnä majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmapalvelut
- Matkailutoimialan tarpeiden huomioiminen kaupungin palvelujen kehittämisessä (esim. kulttuuri-, luonto- ja virkistyskohteet, reitistöt, opasteet, muu palvelutarjonta)
- Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen (UNESCO aineeton kulttuuriperintö, kestävä matkailu, Suomen kansallismaisema, Ruotsin kansallisjoki, alueiden käytön suunnittelu)

5.1 Elinvoimainen kaksoiskaupunki

Strategiset tavoitteet 2026-2030

Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu

Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa

Merkittävimmät strategiset toimenpiteet 2026-2030

- TornioHaparandan yhteisen kaupunkikeskustan kehittäminen rajayhteistyössä (investoinnit, tapahtumat, palvelut, valaistus, kevyen liikenteen yhteydet). Mm. uusi tulli, rajapuisto, Tornionjoen rantapromenadi.
- Rantakadun kulttuurisataman kehittäminen Tornion ydinkeskustan kulttuurikeskittymänä
- Tapahtumien Tornio -brändin vahvistaminen. Suurimmat kaupungin järjestämät / yhteistyötapahtumat 2026-2029: valtakunnalliset kotiseutupäivät 26, Oulu26, PIOT, Saman meren äärellä 26, Pohjoisen Forum 27, HappyNewTwice (vuosittain)
- Alkutuotannon kehittäminen ja turvaaminen sekä maaseutuyrittäjyyden vahvistaminen (mm. YTA, Leader)

- Kuntaekosysteemin tehokas hyödyntäminen työllisyyden edistämisessä
- Kustannustehokkaat, tarpeeseen vastaavat ja helposti saavutettavat työllisyyspalvelut

5.2 Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki

Strategiset tavoitteet 2026-2030

Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset

Merkittävimmät strategiset toimenpiteet 2026-2030

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa (mm. Lapha-yhteistyö ja kulttuurihyvinvoinnin edistäminen monipuolisesti)
- Sujuvat, hallintorajat ylittävät yhteistyömallit (esim. UNICEF Lapsiystävällinen kunta)
- Vanhemmuuden tuen vahvistaminen varhaiskasvatuksesta perusopetukseen / 2. asteelle
- Hyvien väestösuhteiden edistäminen
- Vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittäminen (ikäihmiset, nuoret, vammaiset)
- Kylä- ja kaupunginosayhdistysten ja muiden järjestöjen toiminnan tukeminen
- Osallisuuden vahvistaminen palveluiden kehittämisessä (OSBU, EVA)
- Kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukeva asukasviestintä

Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki

- Tornion yleiskaava 2040 hyväksyminen ja toteuttaminen
- Maapoliittisen ohjelman päivittäminen
- Asuinalueiden kehittäminen niiden erityisyys ja väestön palvelutarpeet huomioiden
- Kaupunkimarkkinoinnin kehittäminen

Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö

- Liikenneturvallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen
- Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ilmastosuunnitelman mukaisesti
- Kriisivalmiuden ja varautumisen suunnitelmallinen edistäminen
- Turvallisuusyhteistyö Haaparannan kanssa (tulvat ja muutkin poikkeustilanteet)

5.2 Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki

Strategiset tavoitteet 2026-2030

Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus ja opetuspalvelut

Merkittävimmät strategiset toimenpiteet 2026-2030

- Monipuolisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden kehittäminen vastaamaan kysyntää
- TornioHaparanda rajayhteistyön kehittäminen varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa
- Tornion aseman vahvistaminen toisen asteen koulutuksen keskuksena Lapissa
- Tiivis oppilaitosyhteistyö erityisesti Lapin AMK:n, ammattiopisto Lappian, ammattiopisto Luovin ja Peräpohjolan Opiston kanssa (mm. harjoittelupaikat).

5.3 Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio

Strategiset tavoitteet 2026-2030

Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka

Tasapainoinen kuntatalous

Digitalisoituvat palvelut

Toimiva johtamisjärjestelmä

Merkittävimmät strategiset toimenpiteet 2026-2030

Lapin vetovoimaisin kuntatyönantaja

- Työn tuloksellisuutta, turvallisuutta ja työkykyä tukeva johtaminen
- Henkilöstön osaamisen ja muutoskyvykkyyden kasvattaminen
- Työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisäävien toimintatapojen kehittäminen
- Toimialojen välisen yhteistyön kehittäminen

- Tornion kaupungin talouden tasapainottamisohjelman (KV. 28.10.2024 § 84) toimeenpano. Uusien toimenpiteiden sisällyttäminen. Talouden tasapainottamistavoitteen tarkempi määrittäminen vuoteen 2030.
- Talousarvioprosessin ja talouden ennusteiden tarkentaminen
- Talous- ja hankintaosaamisen ylläpito ja vahvistaminen
- Investointien priorisointi ja jaksottaminen

Digitaalisesti rajaton - rajattomasti digitaalinen

- Älykkäät palvelut ja sujuvampi arki
- Digitalisoituva rakennettu ympäristö
- Tehokkaat digitaaliset toimintatavat ja osaaminen

- Johtamisjärjestelmän jatkuva kehittäminen
- Kuntakonsernin oikeudellinen edunvalvonta (mm. koulutukset ja ohjeistukset henkilöstölle)
- Hyvän hallintotavan ohjelman laatiminen (uusi ohjelma)
- Omistajapolitiikan ja -ohjauksen tuloksellisuuden arviointi ja kehittäminen

6. Tornion kaupungin kärkihankkeet 2026-2030

Tornion kärkihankkeet muodostetaan kuuden teeman ympärille. Teemat konkretisoituvat käytännön toimenpiteiksi esimerkiksi kehittämis- ja investointihankkeiden, edunvalvontatyön, tapahtumien ja kaavoituksen kautta.

Kaikille kärkiteemoille perustetaan poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka koordinoivat toimenpiteiden toteutumista. Teemojen vetovastuu jaetaan eri toimialoille.

Kärkihankkeiden etenemisestä raportoidaan kaupunginvaltuustolle ja –hallitukselle osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

1. Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen (UNESCO aineeton kulttuuriperintö, alueiden käyttö, kestävä matkailu)
2. Uusiutuvan energian ja teollisuuden vihreän siirtymän hankkeiden edistäminen
3. Liikenteen edunvalvontahankkeet
4. Kulttuuri- ja matkailukohteiden kehittäminen (ml. virkistysalueet ja reitistöt)
5. Tornion kaupunkikeskustan vetovoimaisuuden vahvistaminen
6. UNICEF Lapsiystävällinen kunta –toimintamallin toimeenpano

7. Strategiamittarit

Strategiamittari	
Väestö Väkiluku 31.12. ja muutos - % 1-12	Matkailun majoitustilasto, rekisteröidyt yöpymisvrk:t
Alueella työssäkäyvät (työpaikat), lkm	CO2 päästöt
Työttömyysaste %	Palvelutuotannon nettokustannukset
Henkilöstö - Henkilöstötyövuosien määrä - Sairauspoissaolot - Suosittehalukkuus NPS	
HYTE-kerroin - prosessi-indikaattorit (15 kpl) - Tulosindikaattorit (5 kpl)	
Liikunnan ja kulttuurin TEA-viisari	
Kuntakonsernin talouden tunnusluvut Kuntalaki 410/2015: 110 §, 118 § ja 119 §	
Erillistutkimukset Imago- ja vetovoimatutkimukset, kuntalais- ja päättäjätutkimukset, yrittäjien kuntabarometri, EVP-indeksi , WSP Alueiden tutkimus ym.	

8. Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Tornion kaupungin ja konsernin toimintaa johdetaan voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti. Strategia ohjaa koko kaupungin kehittämistä ja on lähtökohtana kaupungin kehittämiselle. Tornion kaupungin talousarviot ja suunnitelmavuodet laaditaan siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tornion kaupungilla on yksi kaupunkitason strategia ja siitä johdettavat asiakirjat (ohjelmat, suunnitelmat) ovat strategian toteuttamisohjelmia. Uuden kaupunkistrategian myötä ohjelmia uudistetaan ja ajantasaistetaan vaiheittain siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa.

Strategian toimeenpano edellyttää onnistunutta strategiaviestintää eri kohderyhmien suuntaan. Sisäisiä kohderyhmiä ovat mm. kaupungin luottamushenkilöt, esihenkilöt, työntekijät sekä konserniyhteisöt. Ulkoisia kohderyhmiä ovat mm. kuntalaiset, elinkeinoelämä, oppilaitokset ja muut kaupungin sidosryhmät.

Tornion kaupunkistrategia on kaikkien saatavilla osoitteessa www.tornio.fi

9. Kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat

Tornion kaupunkistrategian merkittävimpiä toteuttamisohjelmia ovat:

Uudet laadittavat:

- Elinkeino-ohjelma
- Viestintä- ja markkinointiohjelma
- Kulttuuriohjelma
- Hyvän hallintotavan ohjelma
- Metsäohjelma

Ajan tasalla olevat:

- Ilmastosuunnitelma (2025)
- Meri-Lapin työllisyysstrategia (2024)
- Talouden tasapainottamisohjelma (2024)
- Digiohjelma (2024)
- Meri-Lapin kotoutumisohjelma (2024)
- Omistajapoliittinen ohjelma (2023)

Päivitystarve tunnistettu:

- Henkilöstöohjelma (2022)
- Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelma (2022)
- Matkailun masterplan (2019)
- Maapoliittinen ohjelma (2014), yleiskaavan jälkeen
- Yleiskaava 2021 (2010) -> 2040

TORNION KAUPUNKISTRATEGIA 2035

VISIO 2035 : RAJATON

5.1. Elinvoimainen kaksoiskaupunki

- Houkutteleva yritysympäristö
- Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä
- Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus
- Lumovoimainen matkailukohde
- Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu
- Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa

5.2. Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki

- Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset
- Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki
- Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö
- Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut

5.3. Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio

- Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka
- Tasapainoinen kuntatalous
- Digitalisoituvat palvelut
- Toimiva johtamisjärjestelmä

TOIMINTAPERIAATTEET: Kestävä, rohkea, turvallinen

TOIMINTA-AJATUS: Hyvän elämän ja kestävän kasvun mahdollistaja